

Déli Hírlap

Redacția și administrația: Timișoara I., Piața I. C. Brătianu 3. — Telefon: 28-10.
Apare zilnic dimineața, în afară de zilele de după Dumineca și sărbători.

Redactor responsabil: Dr. Várnay Elemér. — Manuscrisele nu se păstrează
și nici nu se restituiesc. — Firma înmatriculată sub Nr. 59/9434.

A győzedelmes Japán

Kanton elestével Kína sorsa már befejeződött. Csang-Kai-Csek kormányával együtt menekül és komoly ellentétlára gondolni sem lehet többé. Japán kezdetben alábecsülte Kína erőit, mikor a háborút megkezdte. Nem volt komoly háborúra elkészülve és azt hitte, hogy céljait egyszerű katonai sétával is elérheti. Látszólag kedvezett is minden a kínaiaknak. A hadseregük egy része kitűnően volt felszerelve és a többi csapat is halált megvető bátorsággal harcolt. Az évezredek óta szendergő nemzeti önérték ismét felébredt hamupipóke álmából. És a csak passzív ellenállást tanúsító Kína megiepte a világot erélyes magatartásával. Azonban, amint most láthatjuk, minden hiábavaló volt. A kezdetleges felszerelés gyengének bizonyult egy olyan militarista „harcra-kész” országgal szemben, mint Japán. A meg nem erősített és nem védett városok rettenetesen szenvedtek a minduntalan megújuló, makacs légi támadások következtében. Millió és millió ember vált hontalanná és millió és millió fegyvertelen ember pusztult el a támadások következtében. Mindezt a nyomorúságot még fokozta a folyók áradása, amely leirhatatlan szükségbe kergette az egész lakosságot. A japánok szakadatlan előnyomulása most végleg megpecsételi majd a küzdelem sorsát.

Kína elterülve fekszik és kénytelen lesz Japán minden feltételét elfogadni. Ez pedig Kína önállóságának végét is jelentheti. El kell ismerni majd a japánok által ajánlott kormányt és teljesíteni kell a japánok mindenféle gazdasági parancsait. Lényegben mindez azt jelenti, hogy Kína tulajdonképpen Japán gyarmata lesz. Ennek pedig súlyosak lesznek a következményei. Nem kell ahhoz merész képzelet, hogy így nem sokára Japán befolyás lesz urrá egész Ázsia felett. És így majd idővel eleven valósággá válik az egész világot fenyegető sárga veszedelem. Az a sárga veszedelem, amelyet negyven évvel ezelőtt nagy szenzációt keltett könyvében Luigi Barzini nevű olasz újságíró, a Corriere de la Sera című lap szerkesztője, eleve megjósolt. Akkoriban természetesen ez a megállapítás még csak nagy távlatokba vesző fenyegetés volt és akkor csak mint esetleges lehetőséggel foglalkoztak vele a meglepett olvasók, mint amikor azt jósolták, hogy egy üstökös ekkor és ekkor fog lezuhanni. Most azonban már más a helyzet. Az üstökös nemcsak megjelent, hanem zuhan is már, határtalan területekre sugározva fenyegető lángját. Közömbös áll a sárga veszedelem. És hogy mennyire nem tréfa, ezt a legutóbbi események is bizonyították. Tokióból jelentik ugyanígy, hogy a japán haditengerészet illetékes körei igen érdekes értesülések birtokába jutottak. Ezek szerint Anglia és Amerika között titkos egyezmény jött létre, amely szerint ha Anglia Japánnal fegyveres konfliktusba keveredik, az amerikai flottát azonnal mozgósítják, hogy a harcban álló angol flottát a Csendes óceánon segítse. A helyzet ugyanis odáig ért, hogy Japán volna a világ hatalmi egyensúlyának első számú közellensége, mert elnyeléssel fenyegeti a legifjabb világrészt — Ausztráliát. A pánázsiai összefoglalás éle azután Európa ellen irányulna. Így már csak idő kérdése volna azután, hogy mikor indul meg az új sárga tatárjárás, amelyet Luigi Barzini fél évszázaddal

ezelőtt olyan fantasztikusnak hangzó lehetőségnek jósolt. Nagyon szeretnénk, hogy ne teljesejék be ez a jö-

vendőmondás, mert ha Japán tényleg mint Főnix-madár fog felszállni a kínai háború romjaiból, hogy uralja az egész

világot, akkor könnyen bekövetkezhetik az egész európai kulturának, egész Európának gyászos vége. (F.)

Erélyesen válaszolt Prágának a budapesti kormány

Magyarország kitart az eddigi alapelvek mellett — Imrédy miniszterelnök: A magyar külpolitika csak békés utat ismer Varsó elégedetlen Bródy felmentése miatt Csehszlovákia hálás Románia magatartásáért

A prágai kormány legújabb válaszjegyzékét, amelynek Budapestre való megérkezéséről tegnap már hírt adtunk, Imrédy Béla miniszterelnök Kánya Kálmán külügyminiszter és Teleki Pál gróf kultuszminiszter azonnal át tanulmányozták. A jegyzék át-

tanulmányozása után úgy határoztak, hogy

tegnapra összehívják a teljes minisztertanácsot s az elé terjesztik a prágai kormány válaszát.

A prágai jegyzék négy pontja

A prágai kormány válaszjegyzékét egyébként tegnap közzölték a nyilvánosságával és az a következő pontokat foglalja magában:

1. A csehszlovák kormánynak az a véleménye, hogy a müncheni jegyzőkönyv értelmében csak a magyar kérdéssel lehet szó, másnemű etnikai kérdések kizárandók a vitából.
2. A csehszlovák kormánynak az a véleménye van, hogy a magyar kisebbség kérdését vessék alá Németország és Olaszország döntőbíráskodásának, azt javasolja azonban, hogy más döntőbírák bevonásának kérdését bízzák erre a két nagyhatalomra. Abban az esetben, ha azok elfogadják Magyarországot azon ajánlatát, hogy Lengyelország is meghívandó döntőbíróknak, Csehszlovákia azt fogja kérni, hogy a döntőbírásnak Románia is tagja legyen.
3. A döntőbírásnak az összes módozatokról kell döntenie, így ama területek átadásának időpontjáról, amelyeket Magyarországnak ítétek, továbbá az ezzel összefüggésben álló technikai kérdésekről.
4. A csehszlovák kormány még azt ajánlja, hogy azonnal létesítsenek magyar-cseh katonai bizottságot, amely a területek átadását keresztülvívne.

A döntőbírási feladata a területek kiürítésére vonatkozólag

Prágában hivatalos közleményt is tettek közé a válaszjegyzékről, amelynek tartalma a következő:

Az október 24-én keltezett magyar jegyzékre adott csehszlovák válasz Csehszlovákiának ma őszinte akaratát fejezi ki, hogy

közvetlenül és teljesen meg akarja oldani a csehszlovákiai magyar nemzetiségek kérdését.

A csehszlovák kormány kedvezően nyilatkozott ama tervre vonatkozólag, hogy a magyar nemzetiségek kérdését vessék alá Olaszország és Németország döntőbíráskodásának. Ha ez a két nagyhatalom beleegyezik abba, hogy Lengyelország is résztvegyen a döntőbíráskodásban — miként azt a magyar jegyzék kívánja — abban az esetben a csehszlovák kormány azt javasolja, hogy a döntőbírák közé hívják meg Romániát is. Ennek a döntőbírásnak kell meghatározni azt a módot, amely szerint a területeket ki-

ürítik, valamint a kiürítés időpontját is.

Magyar és csehszlovák szakértőkből bizottságot kellene alakítani, amely hivatalos volna a kiürítéssel kapcsolatos intézkedések végrehajtására.

A csehszlovák válaszjegyzékkel kapcsolatban a Magyar Távirati Iroda a következőket közölte:

— A csehszlovák jegyzék a prágai kormány ismert mentalitásának új bizonyítéka, amennyiben nem akarja elismerni a kérdés sürgős elintézését. Csehszlovákia visszautasítja a népszavazás eszméjét, ámbar ez a müncheni meg egyezés lényege. A legutóbbi magyar jegyzék tehát nem talált megértésre, amelyet a békére vágyó nemzetközi közvélemény elvárt. Bár a csehszlovák jegyzék is elismeri a sürgős elintézés szükségességét, mégsem járul ahhoz hozzá, mert hiszen elutasítja a népszavazást.

Imrédy magyar miniszterelnök az etnikai elv érvényesítéséről

Imrédy Béla, Magyarország miniszterelnöke az ifjúsági szervezet gyűlésén beszédet mondott, amelyben a cseh-szlovák-magyar kérdéssel kapcsolatban a következőket szögezte le: — A mai magyar külpolitikai irány

nem azonos a husz esztendőszévi revíziós mozgalom irányával hanem az etnikai elv érvényesítését célozza.

Azok a kérelmek amelyek nem ezen az elven nyugsznak, nem találnának támogatást nemcsak a Magyarországtól távolálló nagyhatalmaknál, hanem még a barátságos nagyhatalmaknál sem.

Mi az etnikai határokhoz ragaszkodunk.

— A magyar külpolitika hangstulyzta Imrédy miniszterelnök — diplomáciai békés eszközökkel kívánja elérni célját.

Ha ez az igyekezet nem vezet eredményre, akkor habozás nélkül fel kell használni minden erőt és eszközt, amit a nemzet rendelkezésére áll hogy a jogos ügyet megvédelmezzi.

A magyar miniszterelnök ezután az ország belső újjászervezéséről, a hadsereg fejlesztéséről a társadalom gyökeres átszervezéséről, a nemzetnek a békés külpolitika és a jogos propaganda terén való kioktatásáról szökött. A tekintélyt és a szabadságot — mondta — összhangba kell hozni.

Ma csakis gyors elhatározások segítségével lehet kormányozni.

Az elkövetkező idő majd megmutatja, hogy ezt a rendszert összhangba lehet-e állítani a jogi folytonosság nagy magyar elvével. Nincsen szó pártdik-tatúról, hanem olyan mozgalom megvalósításáról amely hatalmas eszmei alapon nyugszik. Ezt a mozgalom a sovínizmusú mentes nemzet szellemnek kell irányítani és ezt az általános boldogulás szolgálatába kell állítani.

Elmult már az önző érdekek és a nyereszéskelési vágy kor-szaka.

A lelkesedés nagyon szép, de ez eredmények eléréséhez bizalom és türelem szükséges.

Róma és Berlin pártolja a döntőbírási eljárást

Olaszország pártolja a magyar kormány által ajánlott döntőbírási eljárást. Németország hasonló állásponton van. Németországban úgy tudják, hogy

a birodalmi kormány Ribbentropot, a római kormány pedig állítólag Ciano grófot ne-

vezi be a döntőbírósgába.

Lengyel lapok azt jelentik hogy Brody lemondott ruszín miniszterelnököt állítólag hazaárulás miatt letartóztatták.

Pozsonyi jelentés szerint a város képviselőtestületét feloszlatták és a város ügyeinek vezetését kormánybiztosra ruházták. A kormánybiztos Kovács Béla kanonok.

Csehszlovákia köszönete

Románia magatartásáért

A Rador jelentése szerint a csehszlovák sajtó a csehszlovák-magyar tárgyalásokkal kapcsolatban nagy figyelmet szentel a rutén kérdésnek. Ezzel kapcsolatban a csehszlovák sajtó hálásan emlékezik meg Románia magatartásáról. A Narodny Listi köszönetének ad kifejezést, mert

a román kormány és a román közvélemény, valamint a román politika a Csehszlovákia számára oly nehéz időkben lojalitásának nyújtotta tanúbizonyságát.

Le kell szögeznünk — írja a lap —

A magyar kormány újabb erélyes jegyzéket intézett Prágához

A Rador legújabb értesülése közli a Magyar Távirati Iroda jelentését, amely szerint a magyar kormány a tegnapi minisztertanácsban alaposan áttanulmányozta a csehszlovák jegyzéket. A minisztertanácsban megszövegezték az újabb magyar válasz jegyzékét és elhatározták, hogy ezt a lehető legrövidebb időn belül elküldik Prágába.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a tegnapi megfogalmazott legújabb magyar válasz erélyes és határozott kitételeket foglal magában. Azt állítják, hogy a magyar kormány ebben a jegyzékben megismétli kérését, hogy a két ország közötti vitás kérdéseket az eddigi magyar jegyzékekben lefektetett elvek alapján teljes mértékben oldják meg.

Indiai angol misszionárius és magyar leány házassága

Kaposvárott vasárnap érdekes esküvő lesz. Nelson Christanda dr.

indiai angol misszionárius, aki az evangélikus egyház szolgálatában áll, feleségül veszi Anti Ida kaposvári leányt. Nelson Christanda dr., aki állandóan utazik az egész világon, a nyáron Kiskörösön járt, ahol több prédikációt tartott az ottani evangélikus templomban. Akkor ismerkedett meg Antival, aki a nagyanyjánál tartózkodott

Kiskörösön. A hindu misszionáriusnak megtetszett a magyar leány és tolmács utján udvarolt neki,

majd megkérte a kezét, azután elutazott.

Anti Ida azóta az időt arra használta fel, hogy megtanuljon angolul, Nelson Christanda dr. csütörtökön érkezett meg Kaposvárra az esküvőre. A házasságkötés után a fiatal pár nászútra megy Ázsiába.

Daladier külpolitikai expozéja

Hallgattam a német nép szívének dobogását és éreztem, hogy a francia és német nép őszintén együttműködhetik

Daladier francia miniszterelnök a radikális szocialista párt tegnapi marselli gyűlésén nagy beszédet mondott, amelyben

részletezte a külpolitikai problémákat is.

Ezen a téren — mondotta a francia miniszterelnök — az a körülmény a legértékesebb, hogy a békét, amely már elvesztettnek látszott, sikerült megmenteni. Nem engedtem meg, hogy Franciaország kapitulációjáról beszéljenek. Ha Münchenben ultimátummal találtuk volna magunkat szemben, akkor nem tárgyalunk volna, hanem visszafordultunk volna és visszatérve

a nemzet ellentállóképességét hívtuk volna segítségül.

A müncheni egyezmény azonban böcs akus volt.

Daladier éles szavakkal bírálta a francia kommunisták magatartását és megállapította, hogy ennek a pártnak az erőszakossága megsemmisítéssel fenyegette az akciót. A kommunisták lapok és szónokok élesen támadták Chamberlain angol miniszterelnököt, aki bámulatra

mélto hittel küzdött a béke megmentése érdekében.

A kommunisták átkokat szórtak az olasz és a német kormányokra.

Biztosítottuk a békét — mondotta a miniszterelnök — és Franciaország méltóságát és tovább haladunk az eddigi úton. Franciaország azt akarja, hogy eddigi barátai mellé újakat szerezzen-barátságokat ujtson fel, ha a Németországgal és Olaszországgal való viszonyáról van szó. Franciaországban az a véleménye, ha mindegyik fél csak nemzeti érdekeinek védelmezésére gondol akkor létre lehet hozni olyan egyezményeket, amelyek nagyon fontosak a béke szempontjából.

A francia-angol együttműködés nem zár ki más együttműködést. Münchenben hallgattam a német nép szívének dobogását és nem tudtam visszatartani magamat, hogy ne gondoljak arra, miképpen a háború kellős közepén Verdunban is arra gondoltam, hogy a német és a francia nép között komoly okok állanak fenn a kölcsönös tiszteletre és

ezek őszinte együttműködésre vezethetnek. A két népnek, amely annyiszor állott egymással szemközt, meg kell értenie, hogy

manapság a háboru már nem lehet megoldási eszköz,

ma már őszinte megértéssel az összes kérdéseket el lehet intézni.

A francia belpolitikai helyzetéről szólva a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy

nem tűri semmiféle idegen erő beavatkozását a francia nemzeti életbe. Franciaországnak nincs szüksége megmentőre, mert megmenti fialnak erőfeszítése. Berlínben kedvezően fogadták Daladier nagy beszédét. Hangsúlyozták, hogy

az Németországgal szemben igen barátságos.

Ennek a ténynek nagy fontosságot tulajdonítanak.

Kinevezték az angol tengerészet első lordját

Az angol kormány új tagja

Londonban tegnap hivatalos közleményi adtak ki, amely szerint Duff Cooper utódjaul

a tengerészet első lordjává

Stanhope lord eddigi nemzetnevelési minisztert nevezték ki. Az új nemzetnevelési miniszter Delaware pésztor lett. A Stanley lord halálával megüresedett dominonai miniszterium vezetését ideiglenesen Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszterre bízták. Politikai körökben általában kedvezően fogadták Stanhope lordnak tengerészeti miniszterré történt kinevezését. Ellenzéki körökben azonban kifogásolják hogy erre a fontos állásra

aki helyett a tárcáját illető dolgokról az alsóházban csak az államtitkár adhat majd felvilágosítást.

a lordok házában egy tagját nevezték ki,

aki helyett a tárcáját illető dolgokról az alsóházban csak az államtitkár adhat majd felvilágosítást.

Béketervet dolgozott ki a pekingi kínai kormány

Japán fenhatóság alatt kormányt alakítanak Délkína számára

Hongkongi jelentések szerint Farusho tábornok, a délkínai japán hadak főparancsnoka megbízta Macsutani őrnagyot azzal, hogy Kantonból Hongkongba utazzon és adja át a tábornok üdvözlését a hongkongi kormányzónak és az angol csapatok főparancsnokának. A Havas távirati iroda a japán tiszl látogatásával kapcsolatban arról tud, hogy tárgyalások indultak meg Hongkongban

egy délkínai kormány alakításáról,

amely Japán fenhatósága alatt működne.

A Kluang felé vezető vonalon a japánok a kínaiak elkeseredett védekezése után elfoglalták Taian közseget, úgyhogy most már

nyitva áll az ut Nanciáng felé. Taian környékén hatvan kínai hadosztály tartózkodik, körülbelül 250.000 emberrel, míg Hankeutól északra újabb hatvan kínai hadosztály áll 350.000 katonával.

Pekingi jelentés szerint az ottani kormány

béketervet tanulmányoz

és arra törekszik, hogy ezt a kínai nemzetli kormánnyal elfogadtassa.

Hankeuban a japánok tegnap benyomultak

a volt német és orosz engedélyes területre.

Az idegenek házára tébláktak akasztották, hogy a japán katonák tiszteletben tartásuk azokat.

Szőnyi István műtermi kiállítása a kereskedelmi és iparkamara palotájában

Szőnyi István képeit először 1932-ben láttuk. Akkoriban még mint liceumi növendék mutatta be alkotásait, de már a kezdetleges keresés stádiumában is megállapíthattuk, hogy kivételes elhivatottságu festő indulásának vagyunk tanúi. Azóta hat év múlt el, Szőnyi István pikturájának tapogatózása megszűnt, gyermeki szélsőségei lepatogoztak és egy izmos férfiúi tehetség bontakozik ki előttünk. Egy festő aki már megtalálta a maga útját az eszei birodalmában, noha tovább is keres, kutató, bírkózik a problémákkal, az anyaggal. És ez a küzdelem adja meg éppen képeinek lenyűgözően szuggesztív életteli szépségét. Szőnyi ma már tökéletes technikai tudottságokkal rendelkezik, de ez a készség legkevésbé sem indítja arra, hogy a sablonos izlésnek behódoljon, tetszetős és kényelmes elhelyezhető képeket fessen, hízleljen. Ő a maga eredeti útját járja, de ez az út nem feltűnő hajhászó eredetfeskedés, hanem egy ihlett lélek magános záránoklása az eszményi piktura magasságai felé. Igazi konstruktív, építő művészet az, amely itt élénk táru. Egyenesen a freskókat idézik a dekoratív

képek hatalmas nagyvonalúságukban, romantikus lelkiségükben, pedig magát Puviss de Chavanest. Milyen tökéletes formaezék, mennyi árnyalat, micsoda történelmi visszateremtő erő van ebben a bravuros esetben, amely még a köznap alakjait is nagy korok, nagy stílusok pompájába öltözteti, tobzódó színörömben. A temesvári fényképész hollandi ruhában, a temesvári urhölgy mint Amati leánya. Egy önmagáért való piktura ez, amely az egyéni látás megannyi diadalát adja. Micsoda paraszton túli paraszti ez a felmagasodó alak, ahogyan a nép örök nyomoruságát szinte vizionálja. És Kaïn a lázadó gonoszság minden drámai feszültségével. A mélységesen érdekes önpórtre. Vagy azok a külteki házrészletek, amelyek minden szegénység szimbolumaivá válnak megható színeikben. Őrjási lelki eleményt jelentett számunkra Szőnyi István kiállítása, amely a kereskedelmi kamara palotájában látható, de jelent számunkra azt a hitet is, hogy ezeknek a műveknek alkotója a világhírnévhez fog érkezni az ő nagyszerű magános útján.

(Flanour)

Franco tábornok kormányát elismerik hadviselő félnek Anglia siettetni a polgárháboru befejezését

A párisi Figaro értesülése szerint az angol kormány Franco tábornok spanyol nemzeti kormányát hamarosan hadviselő félnek ismeri el.

Együttal értesítik az angol kereskedelmi hajókat, hogy az angol flotta azokat az angol gőzösöket, amelyek a spanyol köztársasági kormány számára hadi-

anyagot szállítanak, még a nyílt tengeren sem fogja megvédeni ellenséges támadások elől.

Az angol kormány reméli, hogy ez a rendszabály előmozdítja a spanyol polgárháborunak minél előbb való befejezését.

Ribbentrop Rómában

három-négy napig tárgyal az olasz kormány tagjaival

A magyar-cseh kérdésben Róma és Berlin álláspontja azonos

Ribbentrop német birodalmi külügy-miniszter, aki

tegnap este tizenegy órakor megérkezett Rómába,

három-négy napig marad az örök városban. Látogatásával kapcsolatosan olasz részről kijelentik, hogy Ribbentropnak az olasz kormány tagjaival való megbeszéléseinek nincsen előre megállapított programja. Külföldi lapok híreivel szemben azonban megállapítják olasz részről, hogy a

magyar-cseh kérdésben Róma és Berlin között semmiféle el-
lentét nincsen.

A római Tribuna szerint természetes dolog, hogy Németország és Olaszország külpolitikájának vezetői olykor személyes találkozásokon megtárgyalják az időszerű kérdéseket és

nézeteiket egymással kicserélik.

Kétségtelen ugyan, hogy a müncheni tanácskozás eredményei a háboru kitérését megakadályozták, azonban a lelkéből nem tudták a felhőzetet teljesen eloszlatni, amely

a béke láthatárát még eisötétíti.

Elég utalni például csak Franciaország óriási felfegyverkezésére és a magyar-cseh viszálra.

A Memel-kerület német lakossága a karlsbadi pontokhoz hasonló követeléseket támaszt Litvánia szakítani akar Oroszországgal

A Memel-kerület német lakosságának képviselői Königsbergben ülést tartottak. Az ülésen hozott határozatokat Neumann dr., a memeli németek vezetője adta a litván kormány tudomására. Ezek a határozatok sokban hasonlítanak azokhoz a határozatokhoz, amelyeket annak idején a szudetanémetek hoztak Karlsbadban.

A memeli németek követésével a következők:

1. A memeli kerület kormányelnöke német ember legyen.
2. A német bírói törvényeket — beleértve a nürnbergi törvényeket is — a Memel-kerületben életbe kell lépíteni.
3. A Memel-kerület német lakosságának legteljesebb politikai szabadságát biztosítani kell.
4. A Memel-kerület kapjon teljes autonómiát.

Litvánia fővárosában, Kovnóban érte-

kezletre gyűltek a különböző európai fővárosokban működő litván követek. A tanácskozások a jelenlegi európai helyzetet vitázták meg. Elsősorban megvizsgálták, hogy

a müncheni négyhatalmi konferencia határozatainak milyen kihatásai lehetnének Litvániára.

Litvániában, amelynek a csehszlovák köztársasághoz hasonlóan szerződése van Szovjetoroszországgal, az utóbbi hónapokban erősen beszéltek már arról, hogy szakítani kell Moszkvával. A dolog akkor kezdődött, amikor a tavasszal Lengyelország Litvániát a normális kapcsolatok felvételére kényszerítette és Szovjetoroszország ebben a kérdésben teljesen néma maradt. Biztosra veszik, hogy

Szovjetoroszország a memeli kérdésben sem áll Litvánia oldalára

és éppen ezért követelik, hogy a kormány változtassa meg eddigi külpolitikáját.

A viharok hazája

Byrd tengernagy különleges tankokkal készül a Déli Sark meghódítására

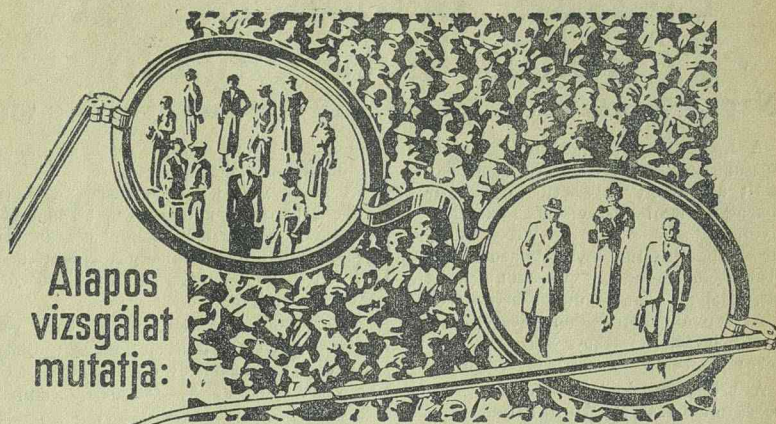
Minth Londonból jelentik, Richard C. Byrd tengernagy az Északi és Déli sark repülőgépek legközelebb újabb délsarki utra indul, olyan felszereléssel, amellyel eddig egyetlen sarki expedíció sem rendelkezett. Byrd a hatalmas délsarki kontinens titkait akarja felderíteni, annak a földrésznek a titkait, amelyen a klimatikus viszonyok még ma is sokkal rosszabbak, mint amelyeket Európa a jégkorszak idején átért.

Byrd admirális az antarktikus viharokkal két tank segítségével akar megküzdeni s a tankokat az admirális lakóhelyén, Bostonban már építik is. A tankokon fűtött lakó- és hálóhelyiségek kivül a legteljesebben felszerelt tudományos laboratórium is lesz. Az egyik tankba erőfejlesztő állomás, motorral hajtott jégtörő és rádióállomás is lesz beépítve. A tankokat könnyű ércből állítják elő. Elülső részében hernyókerekek lesznek, a jég erősségének kitapasztalására, a jég-

hasadékok leküzdésére érhidakat lehet leeresztetni a tankokról, hogy az átkelést biztosítsák.

Byrd tengernagy az Antarktis jéggé fagyott vidékén a délsarki kontinens ipari lehetőségeit akarja kikutatni. Legutóbbi expedíciója alkalmával ugyanis 2,3 kilométer mélységű szenet talált s a szében két 18 hüvelyk átmérőjű fatörzset. Fák egy kontinens szívében, melynek hőmérséklete 100 foknál nagyobb hideget is felülmúlt. Bizonyítéka ez azoknak a változásoknak, melyeken ez a tájék az idők során keresztülment.

Byrd kutatásai talán mérhetetlen kincseket fognak feltárni. A geológusok tisztában vannak vele, hogy a jég alatt hatalmas ásványrőtegek vannak. Sok tudós arról is meg van győződve, hogy ezek a rétegek aranyat is tartalmaznak. Az expedíció azonban nemcsak fel akarja kutatni ezeket a kincseket, de meg akarja állapítani azok kibányászásának

Alapos vizsgálat mutatja:

10 közül csak 3 fogkömentes!

Ezek közül sajnos csak kevesen nem szenvednek fogkötől. Senki sincs felőle, és ezzel kapcsolatban a fogkihullástól biztonságban! Védekeznek a veszedelmes ellen a Kalodont fogkrémmel való rendszeres fogtisztítással. Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert, fogkö ellen hatásos dr. Bräunlich féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

a módját is. Ez a délsarkj szárazföldi jég rengeteg, a világnak ez a legmagasabb fekvésű kontinense, akkora, mint egész Európa. Hosszúsága 1200 kilométer, tehát hosszabb, mint a London-Moszkva vonal. A Délsark egy a tenger feletti 3200 méter magas platón fekszik s néhány hegye eléri a Matterhorn magasságát.

Byrd, mikor annak idején reülőgéppel egy szorosan kellett magát átküzdenie — kétoldalt fekete falak, lent a mélységben hatalmas gleccser, 200—400 méter magasságra befagyott vízcsökkel —, veszedelmes kalandokon ment keresztül. Ezek a vízcsökek, ezek az „óriási jégcsapok” gyönyörűek voltak, de mi történné, ha a gép 160 kilométeres sebességgel összeütközne valamelyikkel? A pilóta a szor-

rosban egyszer csak azt jelentette, hogy a gép nem tud megfelelő magasságra emelkedni. És élelmiszere az ültőhelyén kívül semmi ledobható nem volt a gépen. Így 150 font élelmiszert kellett ledobniuk.

Sir Douglas Meysen a „viharok hazájának” bevezette a déli Antrakist, melyen Byrd most természeti kincsek után fog kutatni. És e kincsek közt nem utolsó — bármilyen paradoxonnak látszik is ez — a borzasztó viharokban rejülő kimeríthetetlen erőforrás. Ezek a viharok sehol sem olyan gyakoriak, mint éppen a Délsark jégmezőin. Byrd kapitány vizsgálja fogja ennek a roppant erőteljesnek a felhasználási lehetőségeit is.

A palesztinai kérdés megoldása az angol kormány hat pontja szerint

A Palesztinába való zsidó bevándorlás szüneteltetése

Az angol minisztertanács behatóan foglalkozott a palesztinai kérdéssel. Londoni lapok híradása szerint

a kormány javaslatot fogadott el a palesztinai kérdés megoldására vonatkozólag,

amely a következő pontokat tartalmazza:

1. A belső rend és biztonság helyreállítása egész Palesztinában.
2. Egy törvényhozó bizottság létesítése, amely nyolc arabból, négy zsidóból és egy keresztény arabból áll.
3. Palesztina területén a kantonális autonómia bevezetése.
4. A Palesztinába való további zsidó bevándorlás szüneteltetése.

5. Arab államszövetség megvalósítása. Ennek tagjai lennének Palesztina, Transzjordánia, Irak és a többi arab állam.

6. Anglia, Franciaország, Törökország, Egyiptom, Irak és Saud-Arábia szoros együttműködése a palesztinai problémák megoldása és az ottani állandó kormányzat létesítése érdekében.

A Times cikket írt a palesztinai helyzetről és ebben megállapítja, hogy a jelen körülmények között

a zsidók bevándorlását Palesztinába nem lehet csökkenteni.

A lap szerint 1939 március 31-ig ötezer zsidó vándorol be Palesztinába.

Haifában az angol katonaság ugyanolyan alapon tisztogatja meg a várost, mint Jeruzsálem óvárosában tette.

Ma kezdik az októberi nyugdíjak kifizetését

Tegnap megérkezett a temesvári pénzügyigazgatósághoz az októberi nyugdíjkifizetéseket jóváhagyó végzés s ennek értelmében a nyugdíjakat a mai naptól kezdve fizetik ki az egyes kerület adóhivatalok. A nyugdíjkifizetések a következő sorrendben és beosztás alapján történnek:

Belváros-Mehala Pénteken, október 28-án: A—K, 29-én: L—S, 31-én hétfőn Sz—Z kezdőbetűs összes polgári, katonai, vasutas, hadinyugdíjasok. A kifizetések 8—1 óra között történnek.

Gyárváros. A sorrend és a beosztás ugyanaz, mint a belvárosi adóhivatalnál.

Józsefváros, Erzsébetváros: Pénteken, október 28-án az összes hatonai, hadi és C. F. R. nyugdíjasok. 29-én: az A—L, 31-én az M—Z kezdőbetűs polgári nyugdíjasok kerülnek sorra. A nyugdíjkifizetések délelőtt 8—12 óra között eszközöltek.

Ejszakai betörésekre járt egy kettős életű előkelő ur

Nagykikinda város társadalmi életének szenzációja

A jügoszláv Nagyikinda város lakossága annak a leleplezésnek a hatása alatt áll, amely egy kettős életű, nyugalmazott állami tisztviselő bünelekményeit fedte fel. A köztisztviselő állás, mint nappal, mint nyugalmazott állami tisztviselő csendes, visszavonult életet élt, éjjel azonban alkulesos betörő volt.

A nyugalmazott állami tisztviselő a városi bérházban lakott és itt egy idő óta sorozatos betörések lopások történtek.

A betörő mindenkor alkulesal hatott be és munkáját oly körülményekkel végezte, hogy még ujjlenyomat sem maradt utána, mert minden esetben gummikesztyűvel dolgozott.

Legutóbb Jovanovics Ilija dúsgazdag kereskedő lakásába surrant be a titokzatos éjszakai látogató és onnan 20,000 dinárt lopott el. A nyomozás szálai Adamovics Szredoje gazdag, nyugalmazott nagykikindai törvényszéki tanácselnök lakásába vezettek. A detektíveknek az volt a feltevések, hogy Adamovics valamelyik alkalmazottja követte el a betöréseket. Amikor házkutatást tartottak az

elegáns ötszobás lakás, éléskamrájában betörőszerszámokat fedeztek fel.

A személyzet kétségbeesetten tagadott, mire a nyomozó hatóságok a lakás többi részét is átkutatták. Ekkor megtalálták azokat a bűnjelkeket, amelyek kétségeltelené tették, hogy maga a nyugalmazott tanácselnök a betörő.

Adamovics ekkor bevallotta, hogy valóban ő törte fel Janovics lakását. Beismerte, hogy másfél év óta különös lelki kényszer alatt kettős életet élt. Nappal klubokba és társaságokba járt, ha pedig leszállt az est, magához vette az alkulesokat és végrehajtotta betöréseit.

Mintegy 80-100,000 dinár értékű tárgyat és készpénzt lopkodott össze. Ezt hiánytalanul megtalálták lakásán, ami azt bizonyítja, hogy nem anyagi okok vezették.

A leleplezés után Adamovics egy úvidéki szanatóriumba vonult vissza, a törvényszéki orvosszakértők azonban megállapították, hogy beszámíthatóságot gátló betegségben nem szenved ezért letartóztatták.

Hoover nagy beszéde

A totális államok nem fenyegetik Amerikát

Haliifax lord szerint Csehszlovákia menthetetlen volt

Hoover, az Egyesült-Államok volt elnöke, Roosevelt régi ellenlábasa tegnap nyilatkozott a külpolitikai helyzetéről és nyilatkozata természetesen éles ellentétben áll Roosevelt eddigi megállapításaival.

Hoover kijelentette, hogy a müncheni egyezmény rendkívül nagy haladást jelent a béke érdekében. A háborus veszély München után már nem olyan nagy. Az Egyesült-Államoknak hogy biztosítsák demokratikus rendszerüket, tartózkodniuk kell az európai konfliktusokba való bármilyen beavatkozástól. Ezt az elvet akkor is meg kell őrizni

ha háborúra kerül a sor a demokráta és a totális államok között.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az amerikai közbelépés Európában nem lehet eredményes.

Ha eszméi háborúra kerülne a sor — hangsúlyozta Hoover —, abban az esetben az Egyesült-Államok

Szovjetországnak oldalára sodródónának,

amelynek pedig semmi közössége sincs a demokráciával. Azt senki sem kérheti, hogy az Egyesült-Államok védelmezzék Anglia érdekeit.

Hoover beszéde további során hangzott, hogy a totális államok semmiképpen sem fenyegetik az amerikai kontinenset. Szerinte egy ilyen támadás teljesen valószínűtlen. A volt elnök javasolta hogy

szorosabbá kell tenni a gazdasági kapcsolatokat a totális államokkal,

mert ebből az Egyesült-Államoknak haszna lenne. A szónok kérte, hogy mielőtt a fegyverkezés révén új pénzürgi terheket raknának az amerikai lakosság vállára, mutassák be, hogy milyen módon lehetne Amerika biztonságát veszélyeztetni? Hoover ezenkívül nemzetközi világértelmezlet összehívása mellett foglalt állást és hangsúlyozta, hogy

az Egyesült-Államoknak folytatniuk kell a harcot a béke érdekében.

Haliifax lord angol külügyminiszter tegnap este az angol rádióban beszédet mondott amelyben az Egyesült-Államok népéhez szólt. Az angol külügyminiszter azt hangoztatta, hogy az Egyesült-Államokra éppen olyan feladat vár a jövőben, mint Angliára. A csehszlovák kérdéssel beszélve megállapította, hogy

Csehszlovákia menthetetlen volt.

Rádióbeszédet mondott Lloyd George is, aki támadta Chamberlain politikáját. Ezt az alkalmat a Times arra használta ki, hogy másnap

éles támadást intézett Lloyd George ellen,

és rámutatott arra, hogy Lloyd George is, aki a versaillesi szerződés megfogalmazói közé tartozott és mint ilyen később ismételt elismerte az akkor elkövetett hibákat.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök ugyancsak rádióbeszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy senkinek kétkelhetők Amerika békeakarataiban.

A békének azonban nem szabad félelmen alapulnia, mert akkor éppen olyan értéktelen és rövid ideig tartó, mintha karddal kényszerítik ki.

A békének a népek szilárd akaratából.

kell fakadnia, mert csak akkor lehet erős és tartós. Szükségesnek tartja, hogy Amerika folytassa fegyverkezését, ez is csak a béke érdekében történik. Az Egyesült-Államok kormánya mindenképp jó viszonyban akar lenni, amare azért is szükség van, mert

Amerika az egész világgal szomszédságba kerül. Kétszám akaratlan — mondotta Roosevelt — végre kell hajtani azokat a politikai változásokat, amelyek szükségeseknek mutatkoznak a béke biztosítására.

Idegesség fogja el Amerikát a nyugatafrikai német gyarmati követelések hírére

Tulközeli volna a német szomszédság

A Havas távirati ügynökség washingtoni jelentései szerint az Egyesült Államokban nagy idegességgel fogadták azokat az európai híreket, amelyek arról szóltak, hogy

Németország Nyugatafrikában gyarmatokat követel.

Jól tájékozott körök rámutatnak arra, hogy abban az esetben, ha a német birodalom tényleg gyarmatokat kapna

Afrika nyugati partvidékén, úgy az Egyesült Államok és Németország között csak 2800—3200 kilométer volna a távolság, míg jelenleg ez a távolság 6300 méter.

Azok a hírek, amelyek szerint Németország azért kíván gyarmatokat, hogy

flottabázist létesítsen,

éppenséggel idegességet keltenek amerikai körökben.

A szép Viktoria

A szép Viktoriáról, Dobrescu nyugalmazott tábornok fogadott lányáról éppen eleget olvashattunk a napokban. Illetve nem eleget, hanem tulsokat is. Dobrescu Viktoria Antígona, a főváros egyik líceumának tizenhat éves, feltűnően szép növendéke, mindenesetre azzal dicsekedhetett, hogy hasábotok töltötték meg az újságok viselt dolgaival. Búszke lehet erre a sikerére Dobrescu Viktoria Antígona, de búszke lehetne akármelyik hollywoodi filmszínlány is, aki bizonyára hatalmas összeget volna hajlandó áldozni a publicity ilyen hatásos módszeréért. Az újságolvasók egy pillanatra szinte azt is elfelejtették, hogy más esemény is van a világon, szinte hajlandók lettek volna tudomást sem venni arról, hogy a Távolkeleten döntő jellegű események történtek, közömbösen fogadták Hankeu elesét és a francia vészharang kongását, amely szerint veszélybe került az egész fehér faj. Semmi nem érdekelté őket, amikor ilyen sorsdöntő kérdések szerepeltek napirenden: Mi történt a szép Viktoriával? Megszöktették-e vagy önként utazott Ploestiba? Ki volt a búvós szemű idegen, akit Viktoria vakon követett a petróleum városába?

Megannyi kérdés és megannyi újság-cikk, színes beszámoló, ponyvaregény-ízű, szerelmi bájjattal locsolt álromantika történet, minden tiszteletünk fentartása mellett ellenvéleményt kényszerít ki belőlünk. Hangoztatjuk, hogy minden tiszteletünk fentartása mellett, mert Dobrescu Viktoria, ugyanis mint Antígona, viselkedése egy szempontból határozottan tiszteletet parancsol. A fővárosi lányiskola fiatalkorú és ártatlan növendéke, ugyanis kitűnően beleélte magát a ponyvaregény hősnőjének a szerepébe. Ezzel nem a ploesti balettiskolában viselt dolgaikra célunk, mert ezek az után korántsem érdekelnek bennünket, hanem arra utalunk, hogy a tizenhat éves életművelő nagyszerűen ját

szotta szerepét, igyekezett a legnagyobb mértékben szólva merész díkcsiny részleteit mindjobban kiszínezni, pomádészagú romantikává dagasztani. A hasábos beszámolókból olvashattuk, hogy a szép Viktoria először egy búvós tekintetű idegenről beszélt, akit a szemével parancsolt és ennek a szemüvegűnek ő, az ártatlan kisvirág nem tudott ellenállani. Ez a beállítás ugy látszik nem nyerte meg teljesen a tetszését, mert később már kijelentette, hogy nem rabolták el, hanem önként követte az idegent, aki kílátásba helyezte, hogy egyengeti útját a táncosnői pálya felé. Önként követte, mert erre kényszerítette édesanyja emléke, akit ő alig ismert és akiről csak annyit tud, hogy híres táncosnő Párisban. Ideálzmusztól fűtve követte a bájos idegent, de közben arról sem feledkezett meg, hogy mindenesetre hétézer lelt vegyen magához, ami egy adag ideálzmus mellett tagadhatatlanul értékes pótlék.

Ha éppen volt türelmünk, akkor arról is olvashattunk, hogy a szép Viktoria hipnózisra is hívkozott, sőt, hogy a regény még érdekesebb és bonyolultabb legyen, elmondotta, hogy az ismeretlen férfi, aki vezette, híres kémnőt, második Mata Haryt akart nevelni belőle. Még szerencse, hogy idejében megmentették!

Ilyen és ehhez hasonló beállítások után azt hisszük, indokolt az ellenvéleményünk. Legyen elég a Viktoriából! Ennek pedig alapja a fővárosi rendőrség ama jelentése, amely hivatalos szűkszavusággal leszögezi, hogy Dobrescu Viktoria Antígona beteges hazudozó, akit nevelő szülei rendelkezésére bocsátottak. Bár nem vagyunk az erőszakos nevelési eszközök feltétlen hívei, de ezek után reméljük, hogy a hivatalos megállapítás nyomán atyai pofonok következnek, amelyek hamarosan kiverik a tizenhat éves fejből a táncosnői, kémnői emlékeket és a bájos ismeretlen képét.

Most pedig napirendre térhetünk a szép Viktoria esete felett, bármennyire is fájjon ez azoknak, akik élvezettel szűrűsölköznek az ilyen eltévelyedett tizenhat évesek tulkorán kezdődő életregényét. Felejtjük el a szép Viktoria történetét, már csak a saját érdekében is és fordítsunk inkább több gondot azokra a tizenhat évesekre, akik megelégednek azokkal, hogy esetleges kicsapongó fantáziájukat egyelőre nem a rendőrségi egyzőkönyvek diktálásánál, hanem az irodalmi dolgozataikban élik ki, akik a jövő szempontjából megbízhatóbbak és nem bocsátkoznak olyan kétértelmű, sőt mondhatnánk egyértelmű kalandokba, mint a szép Viktoria Antígona tette.

Halász István

SCALA

Ma, péntektől kezdődőleg németül beszélő világsláger

Ug az egből
Dönnek

AZ ÚJ BALVÁNYOK

Clark GABLE Myrna LOY Spencer TRACY
Lionel BARRYMORE
Rendezte: VICTOR FLEMING

Szenzációs premierfilm

HIREK =

ŐFIZETÉSI ÁRAK

Belföldön

Legénysoknak egy hónapra 70, egyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazotaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei.

Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

Külföldön

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

Telefon

28-10 és este tíz óra után 14-14.

Megjelenés

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

Oktober 28 Péniek
Simon, Judás, Lerenie

Oktober 28-án ünnepli a kereszténység Simon, Jézus tanítványának emléknapját. A kánaánbeli Klopas fia

és buzgó hirdetője volt az evangéliumok Egyiptomban, Lybiában és a szigeteken.

mondta szerint 1907 október 28-án látogyon Tell Vilmos, svájci szabadság-Gessler kormányzót, Gessler kormányzó Altorf faluban egy pöznára kitérte a kalapját és parancsot adott, hogy minden elmenő tisztelegjen a kalapra. Tell Vilmos ezt nem tette meg, mi a kormányzó arra utálta, hogy saját fejéről löjje le egy almát. A lövés fűzőn sikerült és Tell nyíla keresztüljön a fia fején levő almát. Azonban Gessler észrevette, hogy Tell egy másik írat is rejtgetett kezében. Bevallotta. Ez az a kormányzóknak szánta, ha vélenül a fiát agyonlőtte volna. Tellt elgájkák, de megszökök és agyonlővi a zsarok kormányzót.

1922 október 28-án volt a Marcia suéma, amikor Mussolini Benito a seicsza milícia élén bevonult Rómába. Mussolini a háboru előtt tanító, kömüsi, majd újságíró volt. Végigküzdötte a lángháborút, utána pedig aggodalommal látta, hogy Olaszországban miképpen erősödik a kommunista agitáció. Azért megszervezte a fasiszta pártot és a seicsza miliciát. Megnyerte magának a királyt Emmánuel királyt, megbuktatta a királyi kormányt és azóta Olaszország miniszterelnöke, külügyminisztere és hadügyminisztere. Mindenkorra véget vetett Olaszországban a bolsevista veszedelemnek és létrehozta az új olasz birodalmat.

Történelmi emlékművek létesítése. A történelmi emlékművek létesítésére alakított bizottság választmányának ma napra Martá Alexandru dr. királyt elvtartó elnökletével ülést tartott. Az ülésen résztvettek Coste Iuliu dr. Baltescu Ion dr., Mercea Viktor dr., Gheorghievici Lucian dr., Miklósi Coriel dr., Ladea Alexandru Gredinariu Emil dr., Ciurcu Vasile és Miloia Ioachim dr. Elhatározták, hogy lépéseket tesznek a jogi személyiség megszerzésére, egyben pedig az alapszabályok elkészítésével megbízták Miloia dr. muzeumi igazgatót és Mercea Viktor dr. ügyvédet. A legközelebbi ülést két hét múlva tartják.

Német vezetők Cristea Miron patriárka miniszterelnök előtt. Cristea Miron patriárka tegnap kihallgatáson fogadta Glondys erdélyi szász evangélikus püspököt és Roth Hans Ottót.

Királyi kiténtetés a hadgyakorlatok vezetőjének. A királyi hadgyakorlatok befejezése után Ófelsége Carol király Tenescu tábornoknak, a hadgyakorlatok vezetőjének mellé tette az „Amintinea Regelui” rendjelet. Ezt a magas kiténtetést két év óta senki sem kapta meg.

— **CHAMBERLAIN UJBÓL FELKERESI HITLERT.** Londoni jelentés szerint Anglia részéről kezdeményezés történt arra vonatkozólag, hogy Chamberlain miniszterelnök újabb meglátogassa Hitler német birodalmi vezérkancellárt Henderson berlini angol nagykövet már utasítást kapott, hogy ezt a találkozást előkészítse, Chamberlain a terv számára megnyerte György királyt is, aki beleegyezett, hogy az utazást a parlamentben felolvasásra kerülő trónbeszéd is megemlítsse Chamberlain kihallgatása során a német gyarmati kérdéssről is kimerítő jelentést tett a királynak.

— **LINZ MÁRTA FERJENÉK TRAGIKUS HALÁLA.** Berlinben csütörtökön temették el Grieger Kálmán dr. orvost. Linz Márta ismert magyar hegédművész nő férjét, Grieger Kálmán dr. nemrég autóbalesetet szenvedett és bár sebesülése nem volt súlyos, később bonyodalomak állottak be, amelyek a halált okozták. Temetésén a német propagandaminiszter és a német művészvilág számos előkelősége is megjelent.

ITT ELECTRON

a Bánság legnagyobb rádiószaküzlete beszél: az idei szezon meglepetése a

RADIO HELIUM

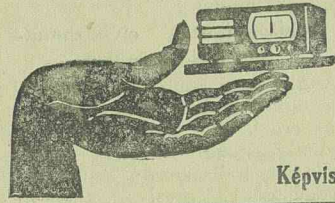
Tökéletes hangszin, hangerő, szelektivitás, rövidhullámú vétel!

Nincsenek ügynökeink ezért alacsony áraink vannak.

10 havi részletfizetésre:

Lei 5.700.—	2X1	háozati normál
" 6.600.—	3X1	"
" 9.900.—	4X1	" super
" 18.000.—	6X4	" gramophonos super
" 4.800.—	teleges 3 B.	Normal
" 9.000.—	teleges 4 B.	super

10%
készpénz-engedmény

Viszonteladóknek új árlap!

Bánsági képviselő:

ELECTRON

Piața Bratianu Telefon 22-29

Képviseleteink: Körting, Blaupunkt, Emig, Helium

ANYÁM

Gheorghe Cosbuc költeménye — Kubán Endre fordítása

A kis patakknak szűk medrében rohan a hab és zug sokat. Pár nyárfa áll a part szélében, susog a lombja s bólogat. Az árban a malom lapátja csapkok a nap minden szakán. Közében viskó — Isten látja — és benne lakik az anyám.

Látom anyámat, fon sietve, kezében az orsó pereg, néha rózsát vet a tűzhelyre, melyen láng lüggelg enyeleg, a fény lobog, magasra repdes, majd úgy tűn: kiálszik talán, sötétség s világosság kedves játékokat űz szobánk falán.

Anyám mellett két kis leánya, mindkettőnek fon keze már. Apjuk rég költözött halálba és bátyjuk, György, hej, merre jár? Az egyik lány mesél sárkányról és te, anyám, elhallgatod. De érted-e? A lelked távol. Vajjon hol száll gondolatod?

Fonál gyakran szakad orsódon, szakítja a sok gyötörö gond, mely szakadatlan, iró módon, anyám, az életedre ront. Orsód leejted, nem is nézed, lencsziá összegomolyog. Két lány ijedten bámul téged: „Ó, aggaszt valami dolog?”

Egyszerre úgy véled: kopognak, talpra szökkensz, édes anyám, nyitod szárnját kis ablakodnak s kinézel a bus éjszakán. A két leány figyelve kérdi: „van tán valaki odakint?” Te szólsz, csak a jó Isten érti, „mért képzelődtem én megint?”

Bámulsz a sötét éjszakába, mint tetted azt gyakorta már. Vajjon fiad, ki ment világba, ugyan most hol és hova jár? Megint azt hitted, én kopogtam, mert megjöttem váratlanul... Hej, élek messzi városokban, vidáman és gondtalanul...

Szegény anyám, hánszor csalódom? Hánszor lesel így engemet? Keservebben lassan halódom s a kín majd egyszer eltemet. Azt sutogod: megöl a bánat s nem lesz melletted a fiad, hogy lefogja majd szempilládat s nem tudja véged s nem sírat.

Igy ismétlődik ez estende. Igy vársz engem, anyám, szívem. Két kis hugom, két angyal, szende, fáradt-álmosan leplhen. Anyám, virrasztasz hajnalitáig és felélem gondolkodom, majd szenderegysz néhány óráig s akkor is rólam álmodol.

— **A FRANCIA RADIKÁLIS PÁRT ÜLÉSE.** Párisi jelentés szerint a francia radikális párt csütörtökön ült össze országos ülésre. Az első napon a munkarendet és az ülések tárgysorozatát állapították meg.

— **KÉSŐN JUTOTT ESZÜKBE.** Bucarestben a Szt. Constantin-templomban nem mindennapi párt eskettek össze. A vőlegény Ionescu Dumitru nyolcvanhárom, a menyasszony, Dobai Mária pedig nyolcvanhét éves volt. A legérdekesebb, hogy polgári házasságot már 1912-ben kötöttek, de mostanáig halogatták, hogy frigyüket egyházi áldásban is részesítsék. Ma mindkettőn a fővárosi szegényház lakói.

— **MEGGYILKOLTA A TÁRSASÁGET.** Hotin vármegyében Romancauti községben egy mérsáros behatolt Bernstein Rivin kereskedő és üzlettársa lakásába, ahol mindkettőjüket meggylkolta. Azonban mielőtt még lophatott volna valamit, egy cselédeleány fellármázta a szomszédokat és a gyilkos kénytelen volt elmenekülni.

— **ELETUNT IPAROS.** Muth János egyvenhárom esztendőös nős asztalos tegnap délután a józsefvárosi Tudor Vladimirescu-sor 37. szám alatti munkahelyén ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A mentők a kózkórházba szállították. Állapota súlyos.

— **KÖRÖZIK AZ UTAZÓ KERESKE-DŐ TOLVAJAIT.** A temesvári rendőrség megkeresésére a fővárosi rendőrség erélyes nyomozást indított Müller Zsigmond Brettner Jakob tolvajok után, akik Marosvásárhelyen kirabolták Bittner Armin kereskedelmi utazót. Müller és Brettner nagyobb pénzeszeget vettek el áldozatuktól majd Jugoszláviába szöktek, onnan azonban rövidesen ántasították őket. Mintán az a gyanú, hogy most a fővárosban, vagy az ország valamelyik nagyobb városában rejtőznek a temesvári rendőrség országosan körözötti a két bűnözőt. Müller Zsigmond feleségét a rendőrség már letartóztatta és megmozgásakor hatvankilencezer lejt találta nála.

BENES MEGHOSSZABBÍOTTA LON-DONI TARTÓZKODÁSÁT Benes, volt csehszlovák köztársasági elnök londoni tartózkodását, amelyet eredetileg három hétre tervezett, meghosszabbította. Unokaöccse, Benes Bohus kijelentette, hogy nagybátyjának jót tesz a pihenés és azért csak néhány hét múlva utazik Csikágóba.

— **TIZENHÁROM KÉSSZURÁS.** Gyöngyösön a hordógyárban Sótónyi Ferenc huszonögy éves munkás tizenhárom késszurással megölte Zombory László előmunkást és aztán elmenekült. Sótónyit igazga természete miatt elbocsátották állásából és ezért Zomboryt okolta, akit bosszúból meggyilkolt. A csendőrségnek sikerült Sótónyit letartóztatnia.

— **AMIKOR A SZERELEM ELRE-PÜL...** Benghea Mihalache brassói vasúti tisztviselő Temesvárot végzte a vasúti tanfolyamot. Abban az időben megismerkedett egy mehalai leánnyal, Benghea udvarolt, a leánynak, házasságot ígért neki és szerelmi viszonyt kezdett vele. Mikor a viszonynak következményei mutatkoztak, Benghea rá akarta venni a leányt, hogy menjen vele orvoshoz és végeztesse magát tiltott műtéttel. Ez azonban nem történt meg és a leány világra hozta gyermekét, mire Benghea kimaradt a leány szüleinek házából. A leány apja perit indított Benghea Mihalache ellen, aki a tegnap megtartott tárgyaláson tagadta, hogy viszonya lett volna a leánnyal és azt állította, hogy csak futólag ismerte. A tanak azonban mind terhelően vallottak. A bíróság a tárgyalást január 10-re halasztotta.

= Legujabb sport =

CSAKLÁNY LETT ROMANIA TITZUSA BAJNOKA

A tiztusa bajnokságokat Bucarestben bonyolították le és azon az első helyett Csaklány (Venus) biztosította. Nagyon valószínűnek tartják azonban, hogy a tiztusa bajnokságot megsemmisítik, mert azon a vasárnapi elhalasztás következtében a legjobb versenyzők nem indulhattak.

ÚJ IFJUSÁGI SÜLYDOBÓ REKORD

Bucarestben egy ifjusági atlétikai versenyen Schulleri, a CAC kiváló atlétája a kétkezes sulydobásban új országos ifjusági rekordot állított fel. Schulleri jobbkézrel 14,20 métert, balkézrel 11,60 métert dobott, összesen 25,80 métert.

— Francois de Poncet megkapta a legnagyobb német kitüntetést, Ribbentrop német külügyminiszter és felesége ebédet adott a távozó Francois de Poncet francia nagykövét tiszteletére. Az ebéd során Ribbentrop külügyminiszter átadta Hitler birodalmi vezérkancellár megbízásából a francia diplomatának a német lovasrend nagykeresztjét. A német lapok kiemelik, hogy Francois de Poncet az egyetlen francia, aki a legmagasabb német kitüntetést kapta.

— **PREDEALON HAVAZIK.** Amig Predeal környékén havazik és már husz centiméter magas hó borítja a vidéket, addig az ország más részein jelentékenyen megenyhült az idő. Városunkban tegnap délelőtt eső szemezt, de ennek ellenére érezhető volt a hőmérséklet emelkedése. Délelőtt tizenegy órakor tíz, délután négy órakor tizenöt fok meleg mutatott az idő. Délután kísért a nap és a szél déli irányból jött és langyossá tette a levegőt. Bucurestiben tegnap délután tizennyolc fok meleg volt. Várható időjárás mára: változó felhőzet, derülési hajlammal, élénk déli szél, a hőmérséklet emelkedik, egyes helyeken még esik.

— **Csehszlovákiából ötvenezer zsidó készül kivándorolni.** A csehszlovákiai zsidók bizottságot küldtek Londonba, azzal a céllal, hogy ott az angol kormánytól közbenjárjón az Angliába és Franciaországba való kivándorlás megkönnyítése érdekében. A bizottság most tért vissza Prágába és jelentette, hogy utja eredménnyel járt. A legközelebbi napokban Prágából kétszázötven zsidó család indul Angliába, kétszáz pedig Franciaországba. Csehszlovákia területéről összesen ötvenezer zsidó készül kivándorolni.

— **BECK LENGYEL KÜLÜGYMINISZTER NEMETORSZÁGI LÁTOGATÁSA.** Minden cáfolat ellenére is valószínű, hogy Beck lengyel külügyminiszter rövidesen Hitlerhez utazik, akivel a danzigi kérdést is megbeszéli. A francia Figaro értesülése szerint Lengyelország hajlandó volna arra, hogy Németségnek keskeny korridor becsúszón rendelkezzék a német birodalom és Keletporoszország között. Ebben az esetben Danzigot kivonnák a Népszövetség ellenőrzése alól. Ribbentrop német külügyminiszter római utazása miatt Beck látogatására csak két hét múlva kerül a sor.

— **Adóhivatalnokok büntetése.** A hivatalos lap tegnapi száma pénzügyminiszteri döntést közöl, amely különböző fejelemű büntetésekkel sújtja azokat az adóhivatalnokokat, akik visszaélést követtek el, vagy pedig szolgálatukban nem voltak korrektek.

— **RENDES KOCSIUTAT KER A PLEVNEL-TÉR.** Az Erzsébetváros legszebb tere a Plevnel-tér. A Carol-ut és a Doja-utca mögött fekszik, alig egy-két pernyire a városrész legforgalmasabb útjaitól. A közepén szökőkút nagy park ékeskedik. A tér hosszoldalán elhúzódó két kocsiút azonban teljesen méltatlan elhelyezéshez. Ennek a két utatnak nincsen rendes kövezete, hanem azt lehetne mondani, hogy termésköveket szórta ott el taláronra és azokat sáros időben kocsi nyomták be a földre. Autóknak, kocsinak rettenetes a járás azon a helyen. Az utas, aki autójával fiákerben halad a Plevnel-téren, levő kocsiút, egész életében megenyegeti ezt az utat. Nagyon helyes volna, ha a városi mérnökség egyszer elnézne a Plevnel-térre, mert akkor biztosra vehető, hogy azonnal csinálna ott rendes kocsiut. Önkéntelenül felmerül a kérdés: ha messze kint a város széléin aszfaltozzák az utakat, miért nem gondolnak a Plevnel-térre is?

SPORTSEMÉNYEK

Ezért vérzett el a kontinens válogatottja...

Beszélő számok, amelyek a labdarugás öshazájának fölényét bizonyítják

A kontinens válogatott csapata elvérzett Londonban. Erpen ugy nem tudott a londoni Arzenal pályáján eredményt elérni az angol labdarugók ellen, mint ahogyan nem tudott elérni az egykori osztrák válogatott, majd pedig a magyar válogatott sem. Három gólt és tizenhét sarokrugást rugtak Albion fiát és azt hisszük, ezzel mindenki számára

bebizonyították elvitázhatalan felsőbbségüket.

Anglia és a kontinens válogatottjának találkozásával kapcsolatban nagyon érdekesnek tűnik előttünk Pickfordnak, az angol labdarugó szövetség elnökének nyilatkozata az angol labdarugástól. Először is az újságíró azt kérdezte az angol futball nagyhatalmu irányítójától, hogy a kontinens válogatottjai ellen valóban felemelték-e az angol válogatottak prémiumát. Pickford métagatva felelt:

— Prémiumot felemelni? Miért? Hiszen a játékosok Angliában becsületért küzdöttek!

Azután számokot sorakoztatott fel az elnök, olyan számokat, amelyek azt bizonyítják, hogy Angliában tényleg a legnépszerűbb sportág a labdarugás.

gás. Az elnöki nyilatkozatból ugyanis kiderül, hogy ebben az évben Nagy-britanniában

két millió labdarugó működött.

ez a szám két év múlva, az elnök szerint két és félmillióra. 1945-ben pedig minden bizonnyal három millióra emelkedik. Az angol labdarugó szövetség kebelében jelenleg

40.000 egyesület működik.

Az angol labdarugók között már miniszterek is szerepeltek. Hore Belisha, a jelenlegi nemzetvédelmi miniszter, Sir John Simon, a belügyminiszter, sok-sok oxfordi egyetemi tanár sohasem fogják letagadni, hogy művelték a nemzeti sportot. Angliában a labdarugó mérkőzéseket többen látogatják, mint a színházakat és mozgóképszínházakat együttvéve.

Ilyen népszerűség és ilyen látogatottság után megértjük azt is, hogy Angliában miképpen tudnak

vagyonokat fizetni egy-egy labdarugóért.

Főképpen azonban azt értjük meg, hogy miért kell angol földön állandóan vereséget szenvednie a kontinens válogatottjának.

Több egyesület Marinescu tábornokot kívánja elnökül.

Beszámoltunk arról, hogy eddig a Venuson kívül a Rapid és az Unirea Tricolor is elnökül hívták meg Marinescu Gabriel tábornokot, a belügyi alminisztert. Most Bucurestiből olyan jelentések érkeznek, hogy a Ripensia, a Chinezul és a Gloria szintén azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy felkínálják az elnöki tisztséget Marinescu Gabriel tábornoknak.

Környei Béla gyógyszerész nagy sikere a balkáni lövészversenyen.

Környei Béla steierdorfi származású gyógyszerész pompás sikert könyvelhet el a balkáni nemzetközi lövészverseny alkalmából, amelyet Szófiában rendeztek. Környei Béla a versenyen megnyerte II. György görög király gyönyörű serlegét és az első díjat jelképező aranyérmét is. Kiemelendő hogy az első helyet Környei

— Henlein Konrad — a német hadsereg örnagya. Berlinből jelentik, hogy Hitler vezérkancellár Henlein Konradot, a szudétanémetek vezérét, a német birodalmi hadsereg örnagyává nevezte ki.

— **LEUGROTT A TIZENNYOLCADIK EMELETRŐL EGY FILMSZTAR.** Hollywoodban leugrott lakásának tizennyolcadik emeletéről Dorothy Hall, a nemrég felfedezett új filmesillag, aki az amerikai társadalmi életben is jelentős szerepet játszott. A filmszínésznő menyasszonya volt Gilbert Shawnak, Roosevelt titkárnak, akivel a közel jövőben lett volna az esküvője. Hogy mi készítette a ragyogó szépségű fiatal színésznőt az öngyilkosságra, egyelőre rejtély, mert semmi bucsulevet nem hagyott hátra.

Béla Manole Stroici előtti biztosította magának, aki tavaly a budapesti nemzetközi lövészversenyen a világbajnokot legyőzte. Visszatérte után a romániai vadászszövetség nagy ünnepélyesen részesítette a kifünő bánási versenyzőt, akinek teljesítménye öfélése Carol király legmagasabb elismerését is kiérdemelte.

HIÁBA ÓVOTT A RAPID A TRICOLOR CFPV ELLEN.

A nemzeti bajnokság bizottsága elutasította a Rapid FC óvását, amelyet tudvaleg a Tricolor CFPV ellen 2:0 arányban elvesztett mérkőzés után nyújtott be. Az óvás tárgyalása sok bonyodalomhoz vezetett, mert a Rapid vezetői azaz érveltek, hogy a Tricolor hamis postai bevételrel igazolta álláspontját. Ugyazik, a nemzeti bajnokság ezt nem találta bebizonyítottjának és ennek következtében a Tricolornak szolgáltattott igazságot.

A VENDEGLŐSÖK IPARTARSULTATA LE AKARTA SZALLITANI A PINCEREK BEREIT. A vendéglősök és kávéos ipartársulata elhatározta, hogy a vendégipari munkásokkal még 1938-ban kötött kollektív szerződést felmondja és bérleszállítást visz keresztül. Egyes esetekben a bérleszállítás elérte volna a negyven százalékot is. A kollektív szerződés egyik pontja értelmében az csak harmán nappal a lejárát előtt mondható fel, azonban a vendéglős ipartársulat a felmondást csak 14 nappal a lejárát előtt eszközölte. A pincérek arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ilyen körülmények között a felmondás nem hatályos és ezen álláspontot osztották az illetékes munkáügyi hatóságok is. Ennélfogva a kollektív szerződés eddigi formájában meghosszabbítottjának tekinthető.

— **Hitler meglátogatta Schuschnigg.** A világsajtóban olyan hírek terjedtek, hogy Hitler legutóbb Bécsben látogatta volna Schuschnigg, a kancellárt. A német körök ezzel kapcsolatban kijelentik, hogy a volt kancellár beteg, tehát nem híhető, hogy a megfélemlen a valóságnak.

— **Átkeresztelt cseh párt.** Prága lentések szerint a nemzeti demokrácia pártj nevét nemzeti munkapártra toztatta.

— **A TAVOLKELETI OROSZ HADREG KÉT PERANCSONKOT POTT.** Moszkvai hivatalos jelentés szerint a távolkeleti orosz hadsereget osztották. Az egyiknek Czern vezérnagy, a másiknak Koren tábornok a parancsnoka. A hivatalos jelentés egy szóval sem említi Blücher tábornagyot, ami annak a jele, hogy Blücher lóban kegyvesztett lett. Blücher tábornagy még mindig tartózkodásában Sorsa feljeli közélebb döntenek.

— **CSEHSZLOVÁKIABÓL HAZAVÓ MUNKÁCSALADOK.** A jászrosi pályaudvaron tegnap délután aradi vonatból furesa, nyomorúságos raván szállott ki. Három házaspár, összesen tizenegy gyermekkel. Szegény volt a ruházatuk és egy csomó batyu peltek magukkal, amely minden van nek. A három család évek előtt a kőszegi Dogaeska községből vándorolt Csehszlovákiába, ahol a férfiak munkások voltak. A Csehszlovákiába beállott változások folytán azonban veszítették peresüket és haza kellett vonulni. Szegényes ágyneműjüket és elhalmiukat nagy keddebe kötötték utnak indultak. Pénzüg nem volt és roszló-városra úgy jutottak, hogy jó emberek segítették őket. Azok adomárból teremtették elő a vasuti költségeket az ellátást. Temesvárról való továbbutazásukat is jászvi emberek tették lehetővé.

— **AMERIKA SÜLYOSAN RÁFIZET A PÁN-KINAI HÁBORUS.** Washingtonban jelentik a Radar: Most jelentek meg hivatalos adatok arról, hogy mily fontos szerepet játszott a két ország között a Kinával, a két ország között kitért haru óta. A számadatokból megállapítható, hogy Amerika sulyosan ráfizet a háborúra, mert Japánnal való kereskedelmének hatalmasan lecsökkent, ami pedig csak harmadrésze annak, a háború előtt volt.

Mozsi

MUSOR:

Pénteken, október 28-án:

APOLLO: Tamara (francia film).
CAPITOL: Pénteken délután 3 óráig Bulu, a fehér tigris. Este: A hét menyország (német film).
RIVOLI: Manuela (angol film).
SCALA: Az új bálványok (német film).

Patikák éjjeli szolgálata

PÉNTEKEN, október 28-án, a szolgálatot beosztás a következő:

Az I. KERÜLETBEN: a Sft. Ion-utca-ban levő Irgalmasok-gyógyszertára.
Az II. KERÜLETBEN: a Marsall János-utca 4. szám alatt levő Schul-gyógyszertára.
Az III. KERÜLETBEN: a Bulevardi-utca-ban levő Keller-gyógyszertára.
Az IV. KERÜLETBEN: a Bratianu-utca-ban levő Diana-gyógyszertára.
Az V. KERÜLETBEN: a Corvin-gyógyszertára és FRAELIAN Panajoth gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Katolikus Testvérek!

Jöjjetek mindnyájan október 30-án, vasárnap Krisztus Király napjának méltó ünneplésére a gyárváros plébániatemplomban tartandó ünnepi misére és szentbeszédre délelőtt féltíz órai kezdettel. Az ünnepi szentbeszédet Lengyel István pápai kamarás, esperesplébános tartja. A Katolikus Népszövetség egyházmegyei központja.

Rádió

KÖZGAZDASÁG

Állami munkaközvetítés csak a tanoncoknál lesz kötelező

A munkaügyi miniszter nyilatkozata a törvénytervezetről

A munkaügyi miniszternek az a terve amelynek értelmében a jövőben az egyes kereskedelmi és ipari vállalatoknak tisztviselőket, munkásokat és tanoncokat csak az állami munkaközvetítő hivatalok útján szabad felvenni az érdekeltek körökben élénk visszhangot váltott ki. Megírtuk, hogy a Gyárosok Országos Szövetsége emlékiratában kifejtette, hogy ilyen rendszabály megnehezítené az igazán szakképzett személyzet felvételét.

Ak kezdeményezésére készült és azt a munkaügyi miniszter nem vette magáévá.

Ugyanúgy véleményezés céljából küldötte el a szakmai szervezeteknek, Slavescu Victor volt pénzügyminiszter a Gyárosok Országos Szövetségének elnöke ezen ügyben megjelent a munkaügyi miniszternél, aki válaszában hangzottatta, hogy a rendelettervezetével nem azonosítja magát.

A miniszternek nem áll szándékában a vállalatokat a tisztviselők és munkások felvételénél a munkaközvetítő hivatalok ajánlásaira szorítani. Kötelező munkaközvetítés csak a tanoncoknál lesz.

azért is, mert megfelelő képzett szakemberekben Romániában határozott hiány uralkodik. Az Argus megállapítása szerint a rendelettervezény a munkaügyi miniszterium tisztviselői-

Németország gazdasági tervvel Közép- és Kelet Európában

Kereskedelmi szerződések kizárólagossági alapon

A Figaro jelenti Londonból, hogy az angol kormány pontos értesítéseket kapott a német birodalom közép- és kelet-európai gazdasági terv tekintetében. Az illetékes angol körök tisztában vannak ezen tervek esetleges megvalósulásának jelentőségével. A Londonba érkezett értesítések szerint Németország arra törekszik, hogy a közép- és kelet-európai államokkal kizárólagossági alapon kereskedelmi szerződéseket kössön.

A német birodalom venné át ezen országok összes termékeit, elsősorban természetesen az agrártermékeket, viszont Németország volna ezen országok kizárólagos ipari szállítója.

Funk német gazdasági miniszter utolsó Balkán-utazása már ezt a célt szolgálta. Hlymódon Németország a gyakorlatban ellenőrizné Európa egész áru-forgalmát a Fekete-tengertől az Adriáig.

Arról nem érkezett jelentés, hogy az angol körök milyen álláspontot foglalnak el a német gazdasági tervekkel szemben.

A földművelésügyi miniszterium a mélyszántások érdekében, a földművelésügyi miniszterium átiratolt intézkedett a hat ökirálysághal, beszárabiai és moldvai helytartóságokhoz, melyben arra kéri, hogy minél nagyobb területen rendeljék el az őszi mélyszántást. Ugyanis a miniszterium megállapítása szerint olyan gazdák is vannak, akik összel egyáltalán nem szántanak, mert a tarlón állatokat legeltetnek. A miniszterium legalább szeretné elérni, hogy a gazdák azokon a területeken végezzék el az őszi szántást, ahol tavasszal tengerit akarnak ültetni.

Ötven malom leállt Erdélyben és a Bánságban. A malomszezon teljes erővel megindult és a legtöbb malom egész teljesítőképességét kihasználja Erdélyben és a Bánságban mindazon által még mindig ötven malom áll. Ezek azok az üzemek, melyeket parasztszalmalomból kereskedelmi malommal minősítettek át, de berendezésük nem felel meg a kereskedelmi malomkének. Temes-Torontál megyében öt ilyen malom van, melynek a jelenlegi rendelkezések értelmében alig van reménye arra, hogy belátható időn belül ismét felvehesse üzemét.

SZABAD ÁRUFORGALOM A SZUDÉTATERÜLETEK ÉS CSEHORSZÁG KÖZÖTT. Prágai jelentések szerint Prágában és Berlinben folytatott legutóbbi cseh-német megbeszélések eredményeként be fogják vezetni a szabad áruforgalmat a volt szudétaterületek és a cseh terület között. Ugyanis a két gazdasági terület között igen szoros összefüggés van, sok Csehországban levő iparvállalat szudétai nyersanyagát és félgyártmányait a szudétai területekről kapja és vámsorompó emelése esetén kénytelen volna működését beszüntetni. A két ország közötti szabad áruforgalom csak akkor szűnne meg, ha a cseh területen levő gyárak már megfelelően berendezkedtek.

Uj olajmezőket fedeztek fel Romániában. A nemzetgazdasági miniszteriumhoz különböző jelentések érkeztek ezek szerint egy Botosani környékén, mint Brassótól husz kilométernyi távolságra új olajmezőket fedeztek fel. Közlelbi részletek még hiányoznak.

Megváltozik az ipartörvény. Az ipartörvény tanulmányozására kiküldött bizottság munkálatai már erősen előrehaladtak. Az új törvény a nemzeti ipar részére adandó kedvezményeket is magában fogja foglalni. Ezek a kedvezmények azonban a jövőben nem terjednek ki az összes iparvállalatokra, hanem előnyben részesítik azokat a vállalatokat melyek nem félgyártmányokat, hanem nyersanyagokat dolgoznak fel. Ezáltal az iparosítás egész ségesebb fejlődését és a megfelelő ipari adóalap megeremését kívánják az illetékes körök elérni.

HIVATALOS DEVIZARÉFOLYA. MOK Egyiptomi font 690-700,95; holland forint 75,40-76,40; drachma 0,99-1,05-1-107; német márka 38-39; belgas 23,67-24,01; pengő 25, 26,50-27; török font 82-83; angol font 683-688; olasz líra 7,172; norvég korona 33,81-34,36; cseh korona 4,77-4,89; leva 1,24-1,30; pakisztinai font 673,44-683,79; svájci frank 31,60-32,69; dinár 2,898-3,05; dollár 140,97-142,14. Az első árfolyam a vételt a másik az eladást jelenti. Az árfolyamokban beifoglalatik a 38 százalékos felár is.

Az Egyesült-Államok az autarchiáért. Az amerikai Egyesült-Államok Oroszországon kívül az egyedüli ország, amely majdnem minden téren önmagát látja el. Csak igen kevés nyersanyag nem található elegendő mennyiségben az Egyesült-Államok területén. A bányák igazgatósága most a külföldtől való teljes függetlenség elérésére, elhatározta, hogy minden eszközzel fejlesszi a mangán, chrom, nikkel és azót termelését. Mindezen fémek a fegyverkezés céljait szolgálják.

Ekcéma, bőrbántalmak, égési sebek stb. bármely állapotában a vitamintartalmú HIRISAN-PASZTA a legjobb hatással bír. Tubusok 44 és 85 le. árban gyógyszerárakban és drogériákban.

Képv.: Mr. G. Hietsch, Sibiu

A munkakamara ötvenezer mester- és segédkönyvet ad ki. A temesvári munkakamara közvetében összesen 42.809 mester- és segédkönyvet adtak be kicserélés céljából. Ebből 25.199 munkakönyv Temesortontál megyére esik, 9091 Krassó, 7390 Szörény és 1129 Mehedințimegyére. Ujonnan 4612 mester- és segédkönyvet kell kiállítani. Eddig körülbelül 7000 köpésítés: könyvet adtak ki, 8000 könyvet a közeli jövőben fognak kiadni. A mestertvizsgákat a szabóiparban jó eredménnyel már megtartották, a többi iparágban folytatódólagosan tartják meg. Eddig 183 segéd tette le a mestertvizsgát és még 430 jelentkező fog vizsgázni.

TERMÉNYARAK. Buza 80 kilós két százalék idegen anyaggal, minimális ár 380, új árpa 330, sörárpa 420, ótegeri 335, újtegeri 235, zab 420, búkköny 300, rozs 260, vöröshermag 18, lucernamag 48 lei, búnsági korpa 275-280, nullás liszt 760, négyes liszt 680 lei zsák nélkül.

HÁROM ÉVRE MEGÁLLAPÍTOTTÁK A MINIMÁLIS MEZŐGAZDASÁGI BÉREKET. Az új mezőgazdasági törvény előírja, hogy minden megyében 1918. évi szeptember hó 1-től három évi időtartamra meg kell állapítani a minimális mezőgazdasági munkabéreket. Temes-Torontál megye mezőgazdasági bizottsága legutóbbi ülésén már meg is állapította ezeket az új béreket felnőttek, gyermekek, férfiak és asszonyok számára egyaránt hektáronkénti munka, illetve napszám szerint. A határozat értelmében 18 éven aluli munkások, felnőtt nők és felnőtt férfiak számára február-márciusban 20-25-30 lej, április-májusban 25-30-35 lej, június-július-augusztusban 30-40-50 lej, szeptember-október-novemberben 20-30-40 lej, december-januárban 20-25-30 lej a napszám. Csepőlőgepeknél a három kategória részére 50-70-80 lej, szőlőmunka 30-60 lej, zöldség kertben végzett munka 40-50 lej. Kétszörös székérrel végzett munka napszámja 200 lej, csepőlőgepnél 270 lej. A határozat a földbérleteket is minimalizálja. A bérlet összege hektáronként elsőosztályú föld után 5300-6000 lej, másodosztályú föld esetében 4500-5000 lei.

A novemberi konverziós törlesztés

Az 1934. április 7-iki konverziós törvény szerint november 15-én esedékes a kilencedik konverziós részlet, amelynek összege, a konverziós törvény végrehajtási utasításához mellékelő törlesztési terv szerint, a következő:

Lecsökkentett tőkertartozás	Fizetendő összeg mezőgazdasági városi adósk által
1.000	39,52
1.500	59,77
2.000	79,03
2.500	98,29
3.000	118,55
4.000	158,07
5.000	197,58
6.000	237,10
7.000	276,62
7.500	296,37
8.000	316,13
9.000	355,65
10.000	395,17
50.000	1.975,82
100.000	3.951,64
500.000	19.758,20
1.000.000	39.516,38
	67,22
	100,82
	134,43
	168,04
	201,65
	268,86
	336,08
	403,29
	470,51
	504,12
	537,73
	604,94
	672,16
	3.360,79
	6.721,57
	33.607,85
	67.215,17

Egy millió lejen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik a törlesztési részlet.

APRÓHIRDETÉSEK

Az este hat óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hirlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 4, II. kerület: Iamás-trafik, Piața Badea Cârjan 8 — Kardos-trafik, Piața Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. — Harmadik kerület: Helfenbein-trafik, Piața Lahovari

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094 sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, tüdő- és gyógyhely hirdetése **szavankint egy lei.** Házasság és Levelezés rovatban **szavankint öt lei,** minden más rovatban **szavankint kettő lei.** Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő.

Apróhirdetéseket felvesz. Negyedik kerület: March-trafik, Piața Küttl — Nogrády-trafik, Tivoli mellett — Olariu-trafik, Piața Dragalina 6, telefon 45-06 — Vittek-trafik, Bulev. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15 a telefon 45-13

Levelezés

DIPLOMAS

Jeligére levél van a kiadóban, kérem átvenni. (2669)

Állást keres

ÜZLETI KISZOLGÁLÓ

állást keres három nyelvet beszélő fiatal nő. Cim a kiadóban. (2609)

Ha szép akar lenni

Használjon KULKA-léle liliom-tejkrémét, liliom-lejszappant és liliompudert három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” I., Piața I. C. Brătianu

Alkalmazás

MINDENES SZAKACSNŐ

fiatalabb nő, szobaleány mellé, jó bizonyítványokkal felvétetik. Cim a kiadóban. (2900)

BEJÁRÓNÓ

azonnal fejeztetik IV. kerület, Strada I. Brătianu 29, szám, III. emelet, 2. ajtó. Engel. (2665)

MINDENES

bejárónőt, azonnalra felveszek. I., Bulev. Regele Ferdinand 1/b. Dr. Todan. (2668)

Lakás

SZÉP KÉTSZOBÁS

modern komplett lakást november 1-re keresek. Tulajdonosok adják le címüket „Szép otthon” jeligére a lap kiadóhivatalában. (2702)

KÉT HÁROMSZOBÁS UTCAI

lakás fűtőszobával és mellékhelyiségekkel kiadó. Bulev. Carol 33. (2667)

HITELES FORDÍTÁSOKAT

román magyar, német, francia, angol, olasz, szerb, cseh és orosz nyelven. továbbá mindennemű iratok (kérvények, levelek, szerződések bizonyítványok stb.) leírását géppel, olcsón gyorsan és pontosan vállal: elsőrangú munkaerőktől támogatva.

N. MAGDU

román nyelv- és gyorsírótanár, București és Timisoara városok volt első fordítója. Timisoara I., Piața Brătianu 2. szám (Krayerre szemben).

Autóbusz-menetrend

Indulás Timisoaráról	Erkezés Timisoarara
Aradra 6.30	Aradról 8.10
Aradra 13.30	Aradról 15.10
Aradra 18.30	Aradról 20.10
Karánsebesre (vasárnap nem) 13.00	Karánsebesről (vasárnap nem) 9.30
Buziásra és Lugosra 13.00	Lugosról és Buziásról 8.30
Moravicára (vasárnap nem) 13.40	Moravicáról (vasárnap nem) 7.55
Fényre (vasárnap nem) 13.50	Fényről (vasárnap nem) 8.00
Perjámosra (csak vasárnap) 14.00	Perjámosról (csak vasárnap) 8.10
Lippára 14.06	Lippáról 8.06
Nagyszentmiklósa (csak vasárnap) 13.30	Nagyszentmiklósról (csak vasárnap) 8.00

A vasuti autóbuszjegyek árai a következők: Temesvárról Rékásra 36 lei, Temesvárról Lugosra 87 lei, Temesvárról Karánsebesre 181 lei, Temesvárról Dettára 61 lei, Temesvárról Moravicára 81 lei, Temesvárról Zsebelyre 36 lei, Temesvárról Lovrinra 66 lei, Temesvárról Nagyszentmiklósa 92 lei, Temesvárról Perjámosra 71 lei, Temesvárról Lippára 81 lei, Temesvárról Buziásra 51 lei.

Téli menetrend

Érvényes 1938 október 2-től

Indulás Temesvárról D. Elena állomásról	Erkezés Temesvárra D. Elena állomásra
Aradra motorvonat 1.10	Aradról motorvonat 4.00
Aradra személyv. Nagyvárad Kolozsvár, Budapest ekszpressz 4.25	Aradról személyvonat Nagyváradtól 7.29
Aradra motorvonat 7.50	Aradról személyvonat 9.24
Aradra gyorsv. Nagyvárad, Budapestig gyorsvonat 8.35	Aradról motorvonat 11.46
Aradra motorvonat 10.15	Aradról személyvonat Nagyváradtól 13.50
Aradra szemv. Nagyváradig, Budapestig gyors 12.35	Aradról motorvonat 15.46
Aradra motorvonat 14.20	Aradról személyvonat Nagyváradtól 17.35
Aradra szemv. Budapestig szemv. 16.20	Aradról gyorsv. Nagyváradtól 19.25
Aradra szemv. Nagyváradig 19.42	Aradról motorvonat Budapestre 21.48
Aradra motorvonat 23.20	Aradról gyorsvonat 23.46
Bucurestire rapidvonat 7.55	Bucurestiről gyorsvonat 7.00
Bucurestire szimplonvonat 12.11	Bucurestiről személyvonat 16.10
Bucurestire személyvonat 14.05	Bucurestiről szimplonvonat 19.37
Bucurestire gyorsvonat 22.00	Bucurestiről rapidvonat 23.10
Karánsebesre motorvonat 4.30	Karánsebesről személyvonat 6.30
Karánsebesre motorvonat 10.00	Karánsebesről motorvonat 12.25
Karánsebesre személyvonat 23.20	Karánsebesről motorvonat 23.02
Turnuseverinre személyvonat 17.47	Turnuseverinről személyvonat 9.58
Lugosra motorvonat 6.12	Lugosról motorvonat 20.43
Buziásra motorvonat 5.40	Buziásról motorvonat 7.53
Buziásra motorvonat 11.00	Buziásról motorvonat 13.16
Buziásra motorvonat 13.55	Buziásról motorvonat 16.12
Buziásra motorvonat 19.30	Buziásról motorvonat 21.40
Csanádra motorvonat 8.00	Csanádról motorvonat 6.47
Csanádra motorvonat 14.27	Lovrinról motorvonat Zsombolyáról 10.35
Csanádra személyvonat 18.05	Csanádról motorvonat 12.58
Lovrinra motorvonat Zsombolyáig 11.10	Csanádról motorvonat 20.00
Keresztesre motorvonat 8.10	Lovrinról Zsombolyától motorvonat 17.10
Keresztesre motorvonat 13.40	Keresztesről személyvonat 6.40
Keresztesre személyvonat 18.12	Keresztesről motorvonat 11.55
Zsombolyára személyvonat 1.30	Keresztesről motorvonat 17.15
Zsombolyára motorvonat 6.20	Zsombolyáról személyvonat 5.55
Zsombolyára személyvonat 7.40	Zsombolyáról személyvonat 9.56
Zsombolyára személyvonat 13.25	Zsombolyáról szimplonvonat 12.00
Zsombolyára személyvonat 18.30	Zsombolyáról személyvonat 16.00
Zsombolyára szimplonvonat 19.47	Zsombolyáról személyvonat 21.36
Lieblingre motorvonat Zsebelyen át 4.50	Liebling és Gyérről motorvonat 20.38
Jánosföld motorvonat 3.50	Jánosföldről motorvonat 7.24
Jánosföld motorvonat 8.50	Jánosföldről motorvonat 13.46
Jánosföldre motorvonat 14.49	Jánosföldről motorvonat 19.20
Jánosföldre motorvonat 18.57	Jánosföldről motorvonat 22.30
Resicára személyvonat és Oravicára, Versec, Belgrád 7.35	Resicáról személyvonat Bázias, Versec és Oravicától 7.06
Resicára motorvonat és Oravicára 11.35	Resicáról motorvonat és Oravicától 10.41
Zsámra motorvonat (Oravicán át) 13.20	Zsámról motorvonat Oravicán át 17.05
Resicára személyvonat és Versec és Báziasra 16.25	Resicáról személyvonat Versec és Belgrádról 20.10
Resicára motorvonat és Oravicára 20.20	Resicáról motorvonat 21.23
Radnára motorvonat 5.10	Radnáról motorvonat 7.29
Radnára motorvonat 10.45	Radnáról motorvonat 13.00
Radnára motorvonat 14.17	Radnáról motorvonat 15.48
Radnára motorvonat 19.00	Radnáról motorvonat 21.12
Gyarmatára motorvonat 16.30	Gyarmatáról motorvonat 5.08
Gyarmatára motorvonat 18.40	Gyarmatáról motorvonat 17.38
Sztamorára motorvonat 5.57	Sztamoráról motorvonat 8.45
Sztamorára motorvonat 11.13	Sztamoráról személyvonat Versec, Belgrádról 11.82
Sztamorára motorvonat Versecig 14.50	Sztamoráról motorvonat 14.47
Sztamorára szemv. Versec, Belgrád 19.50	Sztamoráról motorvonat Versec, Belgrádról 17.37
Valkányra motorvonat 7.45	Valkányról személyvonat 6.53
Valkányra motorvonat 14.00	Valkányról motorvonat 13.08
Valkányra személyvonat 17.40	Valkányról motorvonat 20.15

Gazeta

Restauranților și Hotelierilor
Vendéglősök és Szállodások Lapja

TIMISOARA I., Strada Caruso 3
megjelenik minden szombaton. Ott kell legyen minden vendégiparos asztalán.

Adás-vétel

VENNÉK

szép széles, tiszta, jókarban levő manit. Cimeket „Jó vétel” jeligére adóba kérem.

AKAR ÖN IS

6 milliót nyerni? Vegyen sorsjegyet March-trafikban, Timisoara, IV. ker. Piața Küttl 1. szám alatt.

Uj modern ház

a tanítóképző mellett három parkos szobával előszobával, folyosóval, fűszobával, konyhával, élelmiszerkamra és pincével, vízvezetékkel, villanyal, telefonnal, rádiófelszereléssel és a kapu automatikus felnyitására szolgáló berendezéssel, olcsón eladó. Információt: mánysszéki épület, III. em. ajtó 1. (2666)

PERZSASZŐNYEG

kézzel csomózott, 3x4 méter, olcsón adó. Bővebbet szívességből a Fort divatruházban, II. kerület. (2666)

HUNIADI

Grafikai Műintézet

KÉSZÍTI
Levelepapírt, ritkét, üzleti könyveket, szállás könyveket, ragaszókat, színes könyveket, naplót, hetilapokat, könyveket, folyóiratokat a legzölésesebb kivitelben.

TIMIȘOARA

I., Piața Lenau 4 Telefon 14-5

Ada-Kalehrol R a h a t (szulánkennyér)

Legfinomabb rózsa, narancs, vanília, márcitrom, barack és csokoládé, kimérve és szép kivitelű csomagolásban tetszés szerinti nagyobb darab vagy apróra vágva.

Rendelésre minőség szerint: Finom Lei 44— Különlegesség Lei 60—, Lokum Lei 86— árban postán vagy vasuton prompt szállít

Manics Mihály
Orșova

Depozit de Rachat dela Ada-Kalehrol

Hirdesse a Déli Hirlapban